

Лукашук І.П.,

слухач 1 групи 4 курсу Рівненського відділення ННІЗДН НАВС

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ: ПОНЯТТЯ ТА МЕЖІ ДІЙ У ЗАКОНОДАВСТВІ

Однією з підстав настання адміністративної відповідальності є вчинений адміністративний проступок. Розкриття його поняття вимагає передусім приділити увагу загальнотеоретичному поняттю і ознакам адміністративного делікту.

Поняття адміністративного правопорушення наведено у ст. 9 КУпАП [1]. У ній зазначено, що адміністративним правопорушенням (проступком) визнається протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законом передбачено адміністративну відповідальність. Майже всі ознаки адміністративного проступку містяться у цій статті, виходячи із його визначення, а також в інших статтях, де такі ознаки конкретизуються (ст. ст. 1, 10, 11, 20 та інші).

З визначення, закріпленого у ст. 9 КУпАП, можна виділити такі ознаки адміністративного проступку, як протиправність, винність, дія або бездіяльність, об'єкт посягання та адміністративна караність. Розглянемо ті, щодо яких в юридичній літературі існують різні погляди.

Так, протиправність як ознака адміністративного проступку в юридичній літературі визначається по-різному: як цілеспрямовані вольові вчинки порушника, що спричиняють шкоду або збитки потерпілому на основі фізичного чи морального примусу; як заборону адміністративно-правовими нормами відповідного вчинку, що завдає шкоди чи загрожує небезпекою тощо. Суть протиправності полягає в тому, що конкретний вчинок визнається адміністративним проступком, якщо він передбачений як такий чинним адміністративним законодавством і порушує встановлені приписи. Для кваліфікації будь-якого діяння слід звертатися до спеціального закону, яким врегульовано правовідносини, на які посягнув проступок.

Адміністративна караність означає, що адміністративним проступком може бути тільки таке діяння, за яке в КУпАП передбачено адміністративну відповідальність. Водночас цю ознаку можна характеризувати, з одного боку, як потенційну можливість

застосування покарання, якщо правопорушення буде вчинене, а, з другого, – як реальне застосування заходів адміністративної відповідальності за вчинений проступок. Як зазначають деякі науковці, караність сприймається опосередковано через відсилання до заходів адміністративної відповідальності або до юридичних наслідків, що настають стосовно осіб, які вчинили адміністративний проступок. Вважаємо, що карається проступок, а не винна особа, до якої застосовується покарання. Тобто суть адміністративної караності полягає у тому, що за вчинення адміністративного проступку відповідальність тільки передбачена, що, в свою чергу, дає змогу віднести той чи інший протиправний вчинок до адміністративного проступку. А її настання залежить від низки обставин, які пов'язані із проведенням у справі адміністративного розслідування та прийняття за нею постанови в якій не обов'язково може йтися про накладення адміністративного стягнення. Ні розмір штрафу, ні повторність вчинення проступку не є визначальними для адміністративної караності. Тут має значення лише наявність відповідних норм Особливої частини КУпАП, які передбачають відповідальність за адміністративний проступок. У контексті зазначеного висновку слід зауважити, що не завжди адміністративна відповідальність за вчинення того чи іншого протиправного діяння міститься в законодавстві про неї, незважаючи на неодноразові «погрози» її настання у нормативно-правових актах, що забезпечують регулятивну функцію права. Закінчуючи розгляд даної ознаки адміністративного проступку, слід зауважити, що в деяких випадках її наявність не означає обов'язкового настання адміністративної відповідальності. Так, КУпАП містить норми, відповідно до яких не є адміністративним правопорушенням дія, яка хоч і передбачена законами, що встановлюють відповідальність за адміністративні правопорушення, але вчинена в стані крайньої необхідності, необхідної оборони, неосудності. Тобто факт правопорушення фіксується, але не настає відповідальність за цих обставин.

Ще однією ознакою адміністративних проступків є *об'єкт* їх посягання. В КУпАП він визначений шляхом перелічення основних суспільних відносин, на які такі проступки посягають, зокрема, на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління. На нашу думку, подібний перелік об'єктів посягання був найбільш характерний для радянського періоду дії КУпАП. З проголошенням незалежності сфера правоохоронної дії Кодексу значно розширилась, до неї включилися

непритаманні для радянського часу адміністративні правопорушення в сфері фінансів та господарської діяльності, реалізації виборчих прав громадян тощо. Навіть сучасне визначення адміністративного проступку не охоплює всі сфери їх здійснення, зокрема громадську безпеку, охорону природних ресурсів, транспорт і шляхове господарство, пально-енергетичний комплекс та багато інших. Тобто, йдеться про те, що відсутність хоча б однієї з ознак адміністративного проступку свідчить про відсутність його події взагалі. А отже, якщо протиправне діяння посягає на суспільні відносини, що не перераховані у ст. 9 КУпАП, то воно не може визнаватися адміністративним проступком. З урахуванням викладеного доцільно замінити визначену КУпАП конструкцію перелічення об'єктів посягання проступку загальним положенням про те, що такі діяння посягають на охоронювані адміністративним законодавством суспільні відносини. Тому, *адміністративним проступком* слід визнавати протиправну, винну (умисну або необережну) дію чи бездіяльність особи, яка завдає шкоди суспільним відносинам, що охороняються законодавством про адміністративні правопорушення.

Література:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення [Електронний ресурс] : Закон України від 7 груд. 1984 р. № 8073-Х. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>. – Назва з екрана.

Маєва О.В.,

викладач-методист вокально-хорових дисциплін КДМШ № 23,

Волох О.К.,

к.ю.н., доцент кафедри публічного управління та адміністрування
НАВС

ПИТАННЯ РЕФОРМУВАННЯ ПОЧАТКОВОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Наказ Міністерства культури України від 24.04.2019 р. № 352 «Про затвердження типових освітніх програм елементарного підрівня початкової мистецької освіти» [1] зводить права людини і громадянина на освіту та вільний і всебічний розвиток особистості і